

Wyniki Standardowe 2018 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

Część I. Wyniki Standardowe

WARSZAWA 2020

Wyniki Standardowe 2018 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

Część I. Wyniki Standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr Monika Juchniewicz
mgr inż. Grażyna Nachtman

Warszawa 2020

Redakcja techniczna

Monika Furmaniak

Grażyna Nachtman

Projekt okładki

Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-826-1

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

- Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych

00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Tel.: +48 (22) 505 45 82

E-mail: portal@fadn.pl

Internet: www.fadn.pl; www.polskifadn.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych.....	6
1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE	6
1.2. Pozostałe zmiany	8
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)	8
1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)	8
1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8	8
2. Informacje o FADN	9
2.1. Uwagi ogólne o FADN.....	9
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)	10
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	12
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	13
2.5. Rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2007”	13
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	15
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	16
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych.....	34
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN.....	42
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce.....	42
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN.....	43
4.3. Udostępnianie danych.....	44
4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN	44
4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN.....	44
5. Wyniki Standardowe uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2018 r.	46
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8).....	46
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6).....	52
5.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas obszarowych użytków rolnych (UR).....	58
Literatura	65

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- gospodarstwa specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państw członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska.
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
ONW	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- Standardowa Produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRGR	- Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych.
ZRR	- Zakład Rachunkowości Rolnej.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2018 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 12 290 zestawów danych rachunkowych [20]. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych szesnastu wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 101 gospodarstwach indywidualnych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów ZRGR (dawniej ZRR). Ze 188 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 12 032 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 188 gospodarstw posiadających osobowość prawną. W zbiorze gospodarstw indywidualnych znajduje się 318 indywidualnych gospodarstw ekologicznych z certyfikatem o wielkości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro. W 2018 roku są to gospodarstwa stosujące wyłącznie ekologiczne metody produkcji. Należy zaznaczyć, że w Polsce w gospodarstwach ekologicznych dopuszcza się współistnienie produkcji metodami ekologicznymi i konwencjonalnymi. Wyniki są zaprezentowane w postaci średnich arytmetycznych i nie są reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN, a tym bardziej dla ogółu gospodarstw ekologicznych w Polsce.

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i powierzchni użytków rolnych. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG-AGRI) [15].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2018 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (zł).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od roku obrachunkowego 2011 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.1 Definition of Variables used in FADN standard results z października 2012 r.) polegające na wyróżnieniu następujących zmiennych [14]:

- SE136 – Produkcja roślinna na 1 ha,
- SE146 – Uprawy energetyczne,
- SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej,
- SE610 – Dopłaty do produkcji roślinnej,
- SE613 – Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej,
- SE616 – Saldo dopłat i kar do produkcji mleka,
- SE617 – Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej,
- SE618 – Dopłaty do produkcji owiec i kóz,
- SE619 – Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej,
- SE630 – Płatności „decoupled”,
- SE650 – Wsparcie specjalne,
- SE699 – Pozostałe dopłaty.

Ponadto od roku obrachunkowego 2013 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.) obejmujące zmienne [15]:

- SE042 – Uprawy energetyczne,
- SE072 – Odłogi,
- SE073 – Ugory,
- SE611 – Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe.

Od roku obrachunkowego 2014 obowiązuje nowe sprawozdanie z gospodarstwa rolnego. Zakres, format i organizacja danych, niezbędnych do wykonania sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, są precyzyjnie opisane w Rozporządzeniu Komisji nr 385/2012 z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie formatu sprawozdania dla określania dochodów z gospodarstw rolnych oraz analizy ich działalności gospodarczej (z późn. zmianami). Z uwagi na fakt, że w Komisji Europejskiej wciąż jeszcze trwają prace nad nowym dokumentem dotyczącym Wyników Standardowych i dostosowaniem zakresu/algorytmów do nowego formatu sprawozdania, publikacje z wynikami od roku obrachunkowego 2014 przygotowane zostały na podstawie dokumentów jakie obowiązywały w roku obrachunkowym 2013 (Rozporządzenie Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami, RI/CC 1256

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat. Zmiany te powinny być uwzględniane w analizach wieloletnich.

Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r., RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.).

W przypadku roku obrachunkowego 2016:

✎ Usunięto zmienne:

- SE060 – Gaje oliwne (powierzchnia uprawy);
- SE190 – Oliwki i olej z oliwek (produkcja);
- SE631 – Jednolita płatność na gospodarstwo.

✎ Zmieniono nazwę zmiennych:

- SE622 – Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE406 – Raty dotacji inwestycyjnych.

✎ Zmieniono opis zmiennych:

- SE020 – Nakłady pracy najemnej;
- SE021 – Czas pracy najemnej;
- SE030 – Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych;
- SE195 – Uprawy pastewne;
- SE310 – Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym;
- SE320 – Pasze dla zwierząt żywionych
- SE325 – Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.;
- SE380 – Odsetki;
- SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE622 – Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE624 – Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich;
- SE406 – Rata dotacji inwestycyjnych.

Od roku obrachunkowego 2017:

✎ Zmieniono opis zmiennych:

- SE395 – Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji);
- SE600 – Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej.

Od roku obrachunkowego 2018:

✎ Wprowadzono zmiany w algorytmach:

- SE284 – Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

✎ Zmieniono opis zmiennych:

- SE284 – Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 jednostki AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok. Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono zasady obliczenia stanu średniorocznego zwierząt w sytuacji braku zwierząt na początku lub końcu roku obrachunkowego (dotychczas stan średni obliczany był jako $(\text{stan na pocz.} + \text{stan na koniec})/2$, od 2016 stan średnioroczny obliczany jest ze stanów miesięcznych).

1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono klasyfikację TF8. Typ podstawowy '61' jest zaliczany do TF8='1' (Uprawy polowe)².

² Na podstawie [24].

2. Informacje o FADN

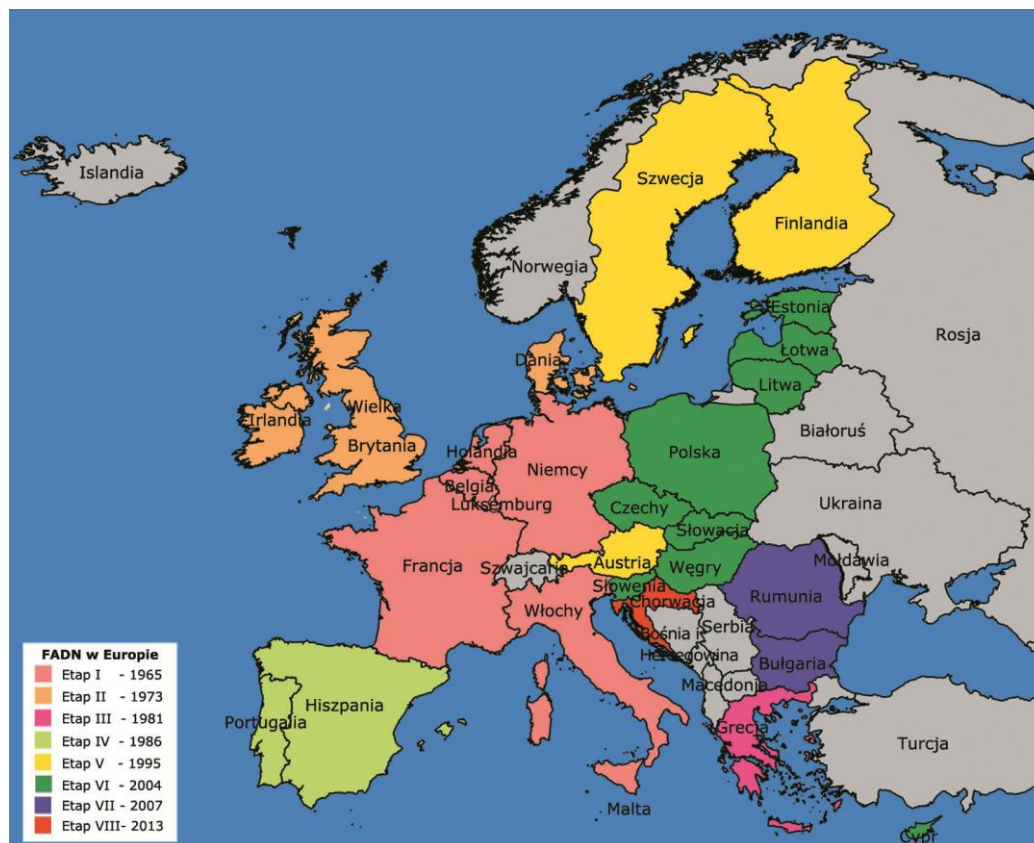
2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [19]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu państwach założycielskich (w Belgii, we Francji, w Holandii, w Luksemburgu, w Niemczech i we Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria, a od 1 lipca 2013 r. Chorwacja (etap VIII).

W 2018 r. FADN funkcjonował na terenie 28 państw członkowskich UE. Poniżej przedstawiono przebieg rozszerzenia zasięgu FADN (patrz: Mapa 2-1).

Mapa 2-1 **Etapy tworzenia FADN w Europie**

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa³. O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do tych sytuacji.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji generalnej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, na potrzeby której zbierane są informacje według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja⁴ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [1], [2], [16], [23].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁵ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. warunkami pogodowymi czy też zmianami cen produktów) do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z określonego regionu.

³ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstw zgodnie z tym prawem i często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

⁴ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości (ESU) [9], [21], [22].

⁵ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczelej).

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości SO wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału wartości SO z poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy odzwierciedla poziom i kierunek specjalizacji gospodarstwa.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są następująco:

- 8 typów ogólnych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) i/lub produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, jest ono zaliczane do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych – zarówno wielkość ekonomiczna jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [16], [18].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2018 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	15 000	1 800	2,1
Belgia	25 000	1 200	1,4
Bułgaria	4 000	2 202	2,6
Chorwacja	4 000	1 251	1,5
Cypr	4 000	500	0,6
Czechy	8 000	1 417	1,7
Dania	15 000	1 850	2,2
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	900	1,1
Francja	25 000	7 640	9,0
(w tym: Gwadelupa, Martynika, Reunion)	15 000	320	0,4
Grecja	4 000	4 675	5,5
Hiszpania	8 000	8 700	10,3
Holandia	25 000	1 500	1,8
Irlandia	8 000	900	1,1
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,5
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,6
Niemcy	25 000	8 800	10,4
Polska	4 000	12 100	14,3
Portugalia	4 000	2 300	2,7
Rumunia	4 000	5 100	6,0
Słowacja	25 000	562	0,7
Słowenia	4 000	908	1,1
Szwecja	15 000	1 025	1,2
Węgry	4 000	2 100	2,5
Wielka Brytania	25 000	2 500	3,0
(w tym: Irlandia Północna)	15 000	320	0,4
Włochy	8 000	11 106	13,1
Razem FADN UE		84 680	100

Źródło: zestawienie własne na podstawie [5], [6], [7], [8].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN występuje duże zróżnicowanie gospodarstw pod względem typu rolniczego i wielkości ekonomicznej.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw rolnych mają zastosowanie trzy kryteria [8]:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2007”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2018 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela 2.5-1 przedstawia przykładową powierzchnię niektórych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN.

Tabela 2.5-1 Przykładowe rozmiary działalności rolniczych niezbędne do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO „2007”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2007"
Pomorze i Mazury	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	6,3
	Rzepak i rzepik	ha	5,6
	Buraki cukrowe	ha	2,8
	Sady jabłoniowe	ha	2,4
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,2
	Krowy mleczne	szt.	3,2
	Tuczniki	szt.	18,3
Wielkopolska i Śląsk	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	5,8
	Rzepak i rzepik	ha	5,3
	Buraki cukrowe	ha	2,6
	Sady jabłoniowe	ha	2,0
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	3,1
	Tuczniki	szt.	18,1
Mazowsze i Podlasie	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	7,5
	Rzepak i rzepik	ha	7,0
	Buraki cukrowe	ha	2,8
	Sady jabłoniowe	ha	1,8
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,4
	Krowy mleczne	szt.	3,6
	Tuczniki	szt.	16,5
Małopolska i Pogórze	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	7,2
	Rzepak i rzepik	ha	6,4
	Buraki cukrowe	ha	2,8
	Sady jabłoniowe	ha	2,1
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	4,3
	Tuczniki	szt.	17,4

*Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2007” [8], włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN; np. w regionie Pomorze i Mazury powierzchnia pszenicy 6,3 ha zapewnia osiągnięcie progowej wartości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych charakteryzujących gospodarstwo rolne. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne). Wyniki Standardowe dotyczą tylko działalności i składników majątkowych gospodarstwa rolnego (majątek prywatny rodziny rolnika, np. dom mieszkalny, nie jest uwzględniony w bilansie finansowym).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [3], [4], [12], [13]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A. Informacje ogólne.

Tab. B. Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.

Tab. C. Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.

Tab. D. Stan i wartość zwierząt.

Tab. E. Zakup i sprzedaż zwierząt.

Tab. F. Koszty.

Tab. G. Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.

Tab. H. Zadłużenie.

Tab. I. Podatek od wartości dodanej (VAT).

Tab. J. Dopłaty i subsydia.

Tab. K. Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).

Tab. L. Kwoty i inne prawa.

Tab. M. Dopłaty bezpośrednie.

Tab. N. Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 - Tabela 5.2-10). Dla gospodarstw ekologicznych są to wartości średnie arytmetyczne. Wyniki są prezentowane dla grup gospodarstw wydzielonych według trzech kryteriów: typów rolniczych, wielkości ekonomicznej i powierzchni użytków rolnych.

Wartości pieniężne wyrażone są w polskich złotych. Możliwe jest przeliczenie ich na euro po oficjalnym kursie, który można znaleźć w dokumencie „Najważniejsze informacje niezbędne do interpretacji wyników Polskiego FADN” dostępnym na stronie Polskiego FADN (<http://fadn.pl/wp-content/uploads/metodyka/Najwazniejsze-informacje.pdf>).

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczby wpisywana jest „.” (kropka).

Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze TF8		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
		61	Mieszane - różne uprawy
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 (Tabela 2.7-1) jest kombinacją typów podstawowych, składających się z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [1], [2], [17], [24].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [24].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6			ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6		Zakres w euro (€)	Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
			1	€ < 2 000
1	Bardzo małe	2 000 ≤ € < 8 000	2	2 000 ≤ € < 4 000
			3	4 000 ≤ € < 8 000
2	Małe	8 000 ≤ € < 25 000	4	8 000 ≤ € < 15 000
			5	15 000 ≤ € < 25 000
3	Średnio-małe	25 000 ≤ € < 50 000	6	25 000 ≤ € < 50 000
4	Średnio-duże	50 000 ≤ € < 100 000	7	50 000 ≤ € < 100 000
5	Duże	100 000 ≤ € < 500 000	8	100 000 ≤ € < 250 000
			9	250 000 ≤ € < 500 000
			10	500 000 ≤ € < 750 000
			11	750 000 ≤ € < 1 000 000
6	Bardzo duże	€ ≥ 500 000	12	1 000 000 ≤ € < 1 500 000
			13	1 500 000 ≤ € < 3 000 000
			14	€ ≥ 3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następnych tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” [11], [15]. Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziesiętno-oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dodzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia współużytkowana z właścicielem na zasadzie udziału w zbiorach, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dodzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dodzierżawionej oraz użytkowanej nieodpłatnie przez rolnika na okres co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, pszenżyto, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste łącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielegnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odłogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych nieuprawianą w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZN) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZN]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁶ . Nie są uwzględniane roje pszczoł oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krow mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.

⁶

konie	:= 0,8	krowy mleczne	:= 1,0	maciory	:= 0,5
cielęta na tucz	:= 0,4	krowy wybrakowane	:= 1,0	tuczniki	:= 0,3
cielęta < 1 rok	:= 0,4	krowy pozostałe	:= 0,8	trzoda pozostała	:= 0,3
byczki 1 – 2 lata	:= 0,7	matki kozie	:= 0,1	brojlery	:= 0,007
jałówki 1 – 2 lata	:= 0,7	kozy pozostałe	:= 0,1	kury nioski	:= 0,014
byki 2 lata	:= 1,0	matki owcze	:= 0,1	drób pozostały	:= 0,03
jałówki hodow.	:= 0,8	owce pozostałe	:= 0,1	króliki	:= 0,02
jałówki na tucz	:= 0,8	prosięta	:= 0,027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). ⁷

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wynikającą ze zmiany cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	zł	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]
SE140	Zboża	zł	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	zł	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmuję się tu warzyw i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.

⁷ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE150	Ziemniaki	zł	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	zł	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuje się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych z cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	zł	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	zł	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	zł	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	zł	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	zł	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE195	Uprawy pastewne	zł	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Dolicza się tu także produkcję z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt (SE211) w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, miód, inne produkty zwierzęce (obornik, jaja innych

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
			ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz przychody z krycia. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	zł	W pozycji tej uwzględnione są tylko jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchowu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	zł	Do pozycji tej należą: czynsz za wydzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także jako nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym ⁸ i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Do kosztów ogółem nie włącza się wartości zakupionych zwierząt, ze względu na ujęcie ich w rachunku wartości produkcji.[SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym.[SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej.[SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych.[(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]

⁸ Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	zł	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	zł	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchovu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własne i obce).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własne i obce).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	zł	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	zł	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	zł	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	zł	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	zł	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi) oraz wsparciem specjalnym do produkcji roślinnej. [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodnich i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności.[SE632]
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE650	Wsparcie specjalne	zł	Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrotowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej (obliczane tylko w gospodarstwach „ryczałtowych”) pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395– SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	Co do zasady sprzedaż i zakupy w wynikach standardowych są ujęte w wartości netto (bez podatku VAT). W przypadku rolników rozliczających VAT na zasadach ogólnych saldo nie jest obliczane. W przypadku rolników ryczałtowych (większość) saldo jest obliczane odejmując od kwoty VAT należnego (od sprzedaży) kwotę VAT naliczonego (od zakupów).
SE390	Podatki	zł	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka, kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	Rata dotacji inwestycyjnych do rozliczenia w ciągu 12 miesięcy.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	zł	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	zł	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez dodanie do wartości dodanej netto salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz odjęcie kosztu czynników zewnętrznych. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	zł	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	zł	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	zł	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	zł	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	zł	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	Tu ujmuję się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	zł	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 – SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 – SE501P ⁹]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2] bez wartości ziemi, tj. wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	zł	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	zł	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 – SE360]

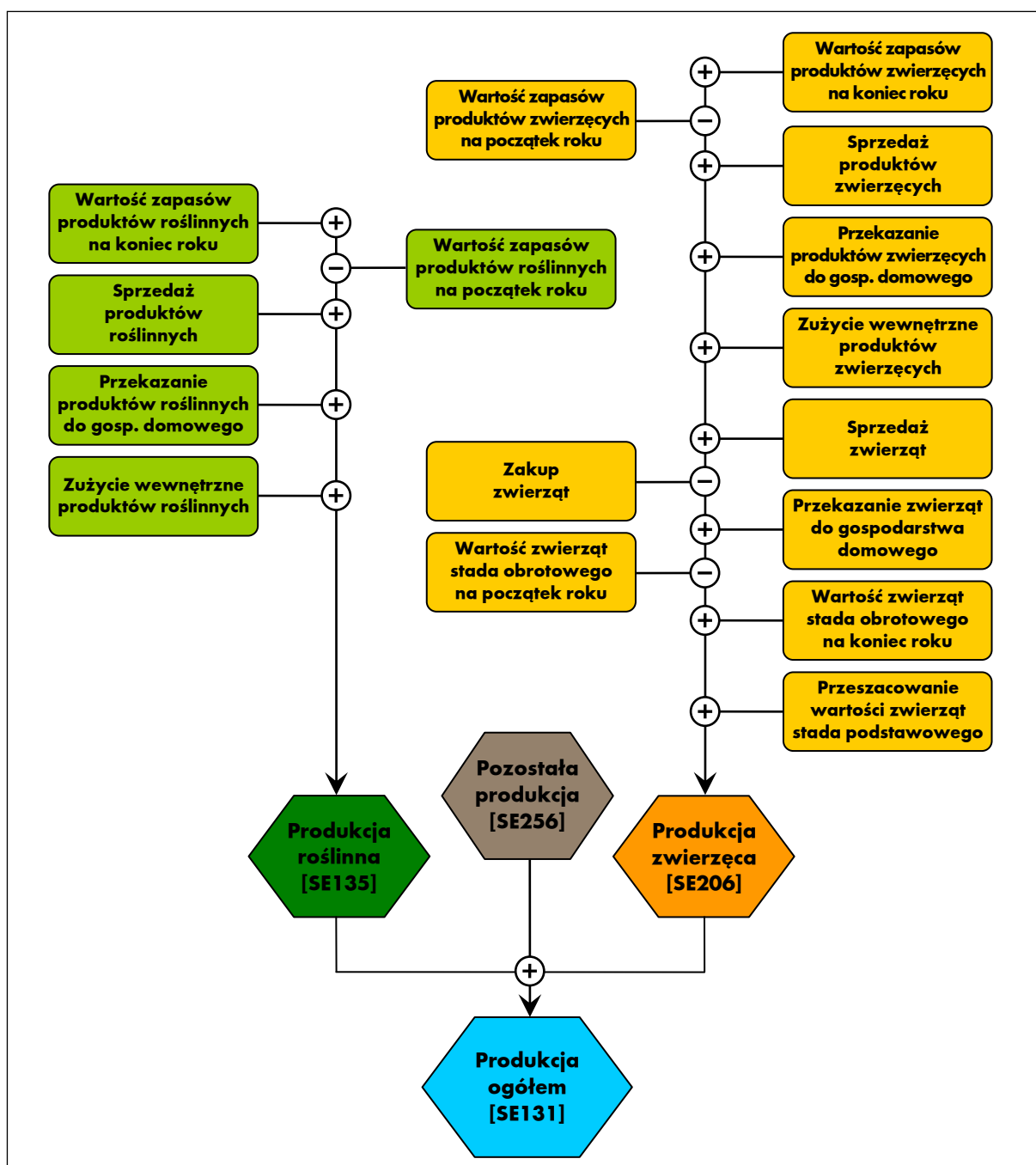
⁹ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty ogółem - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm [10].

Schemat 3.2-1 Rachunek wartości produkcji ogółem

Schemat 3.2-1 ilustruje rachunek wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

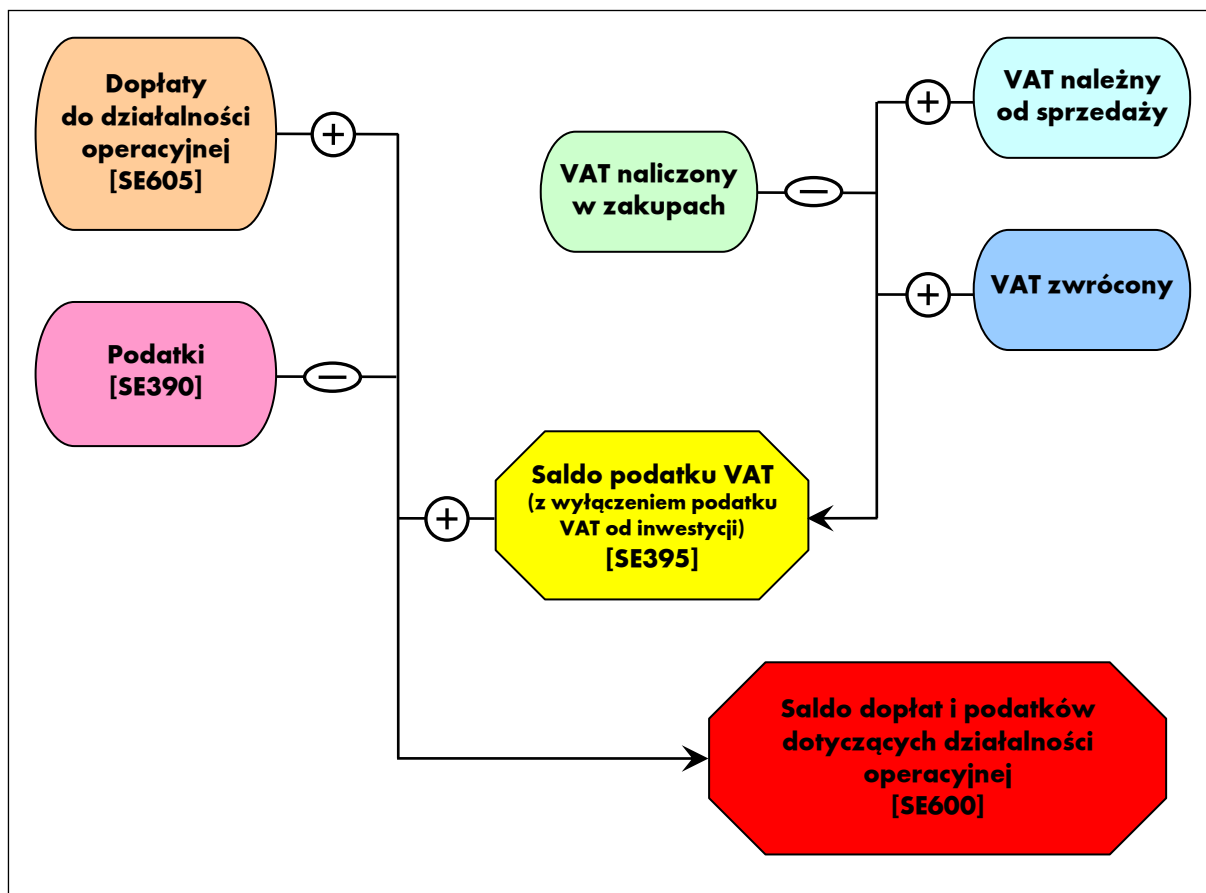
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3.2-2 Rachunek różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX } n = \frac{Wk_n}{Lk_n} \bigg/ \frac{Wp_n}{Lp_n}$	gdzie: REGIDX - index cen; Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; Wp - wartość na początek roku obrachunkowego; Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.
$\text{LVVAL } n = \left(\frac{WK_n}{\text{REGIDX } n} - Wp_n \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX } n)}{2}$	

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-3 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

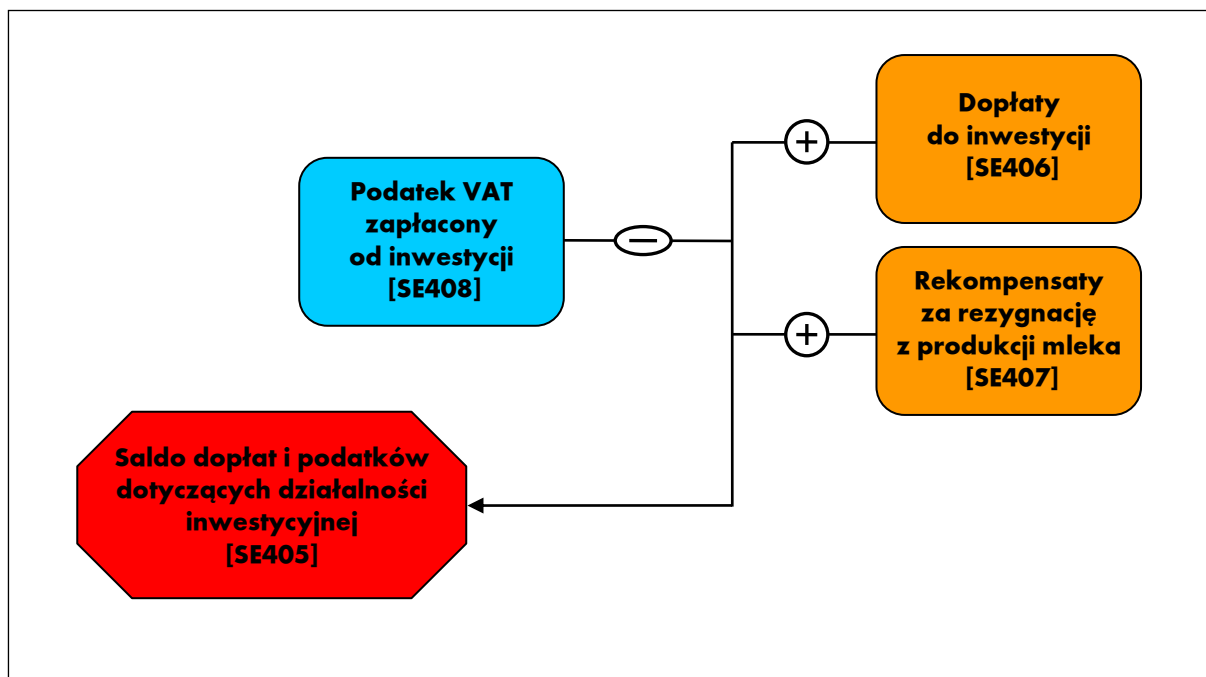
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej **nie są** ujęte w kosztach (patrz: Tabela 3.1-4). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda SE600 (patrz: Tabela 3.1-6 oraz Schemat 3.2-3). Dzięki temu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a sektorem publicznym. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych saldo podatku VAT (SE395), czyli różnica między VAT należnym a naliczonym **wynosi 0** (zero). Tym samym saldo podatku VAT w tych gospodarstwach **nie wpływa** na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

W gospodarstwach rolnych korzystających ze zwolnienia od podatku VAT („ryczałtowych”) saldo (SE395) jest obliczane jako różnica kwoty VAT należnego (od sprzedaży) i kwoty VAT naliczonego (od zakupów) i **jest uwzględnione** w rachunku dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego.

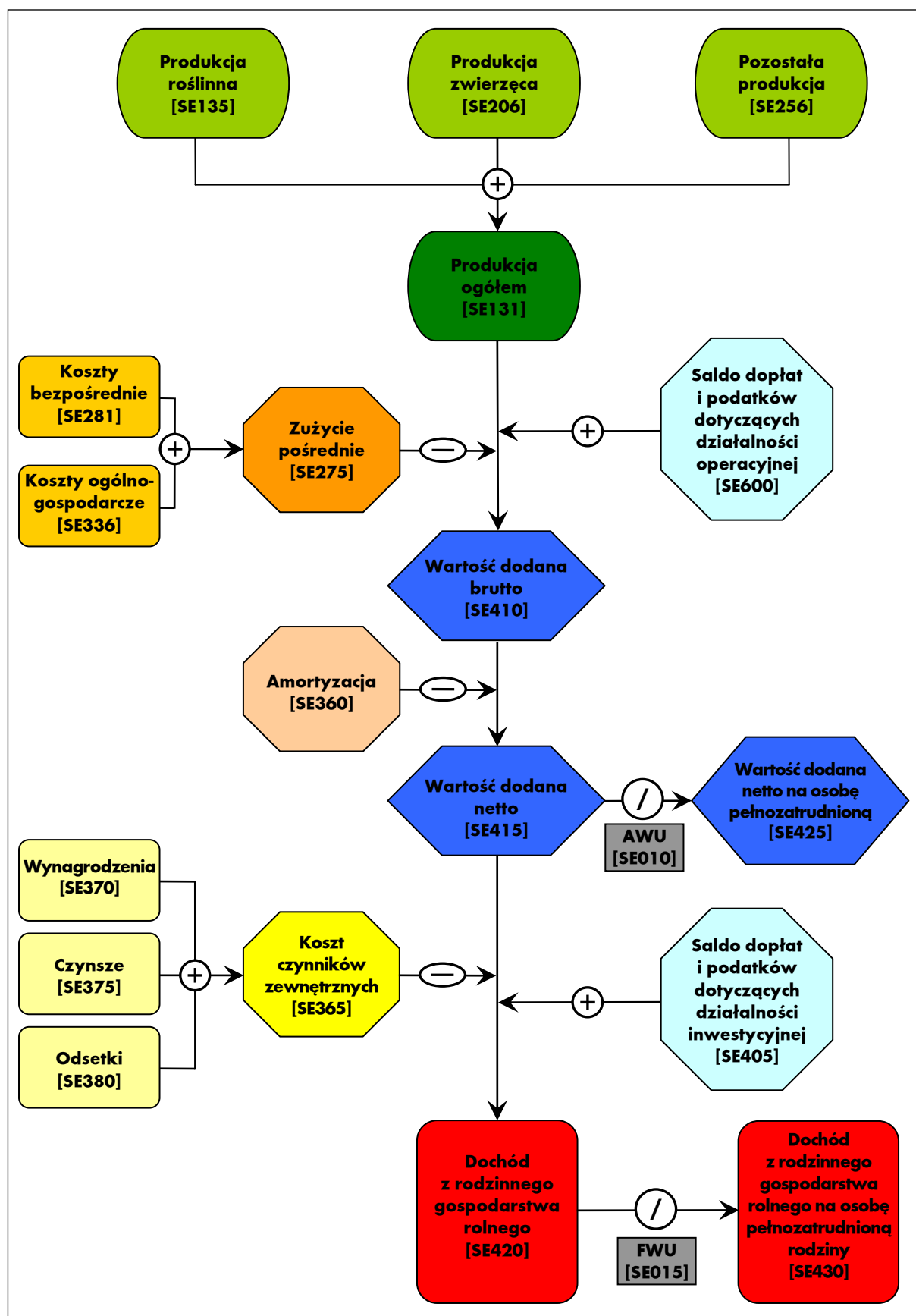
W Polsce „VAT zwrócony” (rozumiany jako zryczałtowany zwrot podatku VAT) nie funkcjonuje. Na schemacie został on uwzględniony w celu zapewnienia zgodności metodycznej na poziomie UE.

Schemat 3.2-4 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

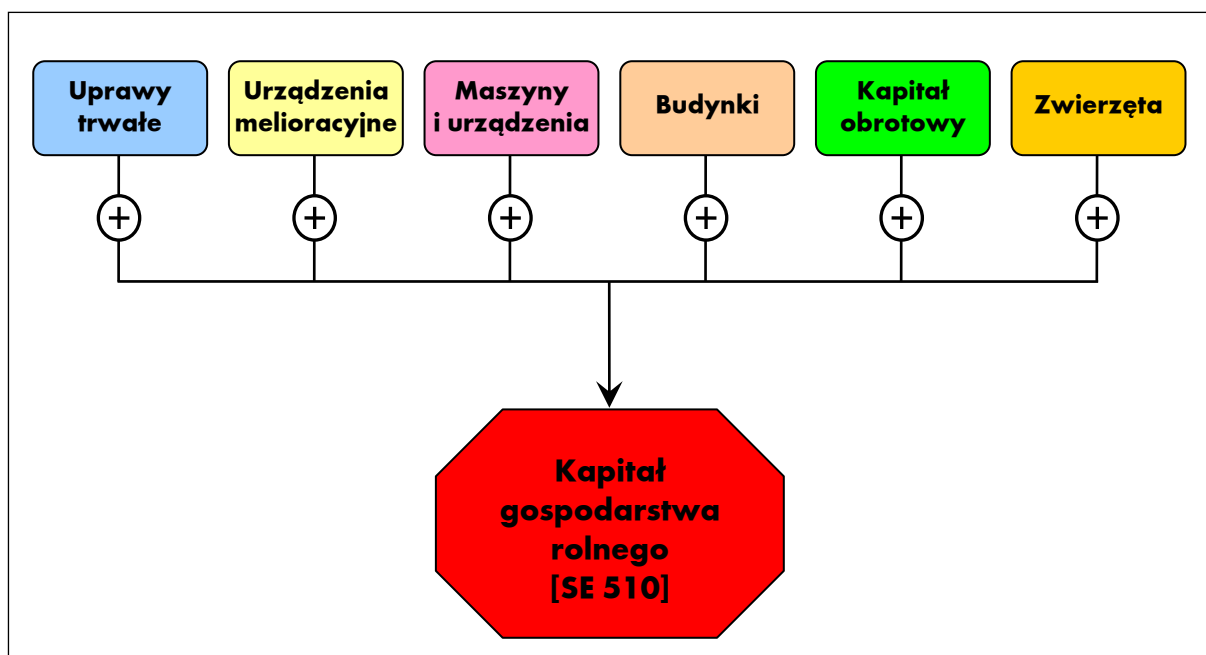
Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych podatek VAT zapłacony od inwestycji jest wyłączony z rachunku salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. Tym samym podatek VAT zapłacony od inwestycji nie wpływa na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-5 Rachunek dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

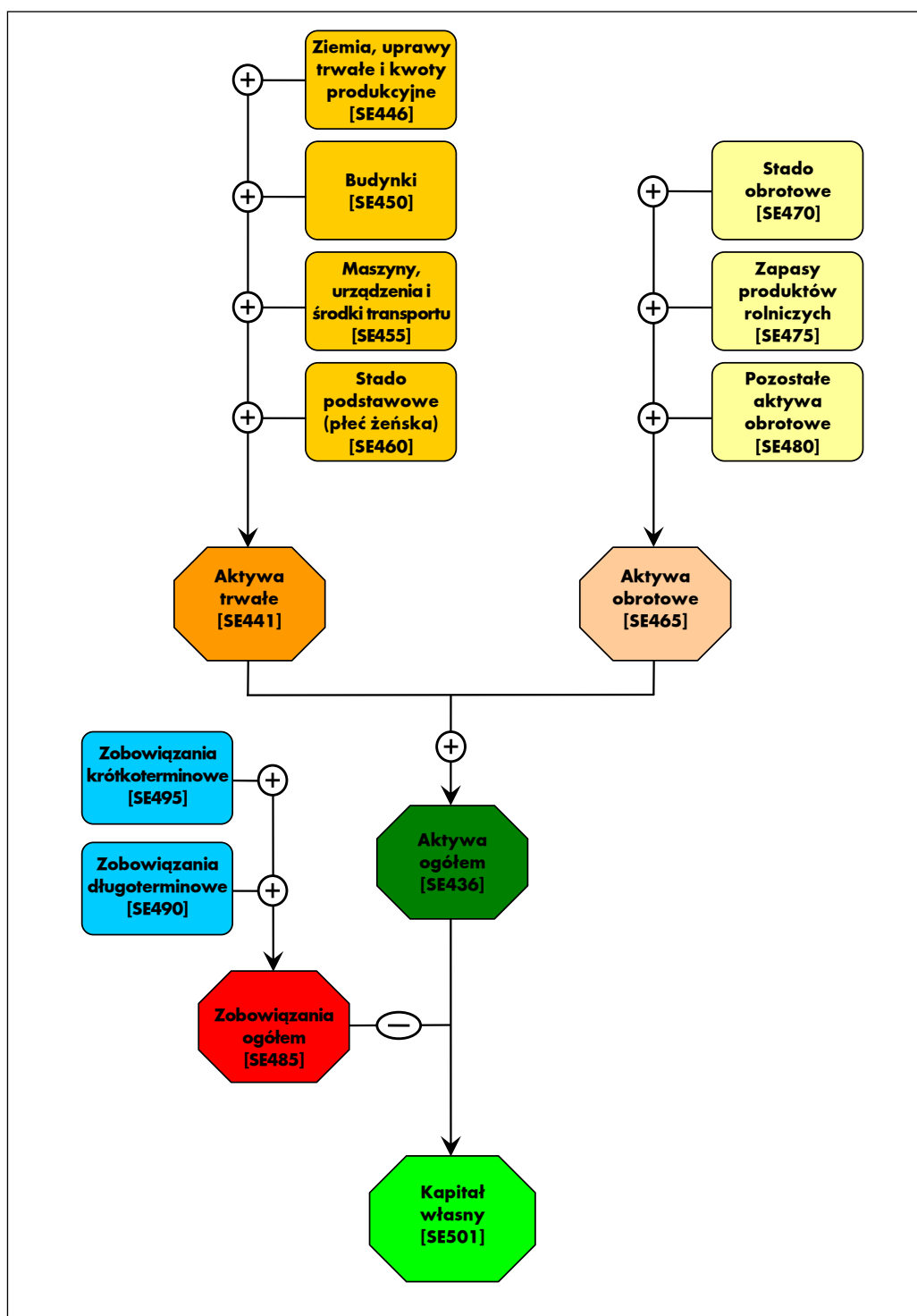
Schemat 3.2-5 przedstawia rachunek poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego¹⁰. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 3.2-6 Rachunek kapitału gospodarstwa rolnego

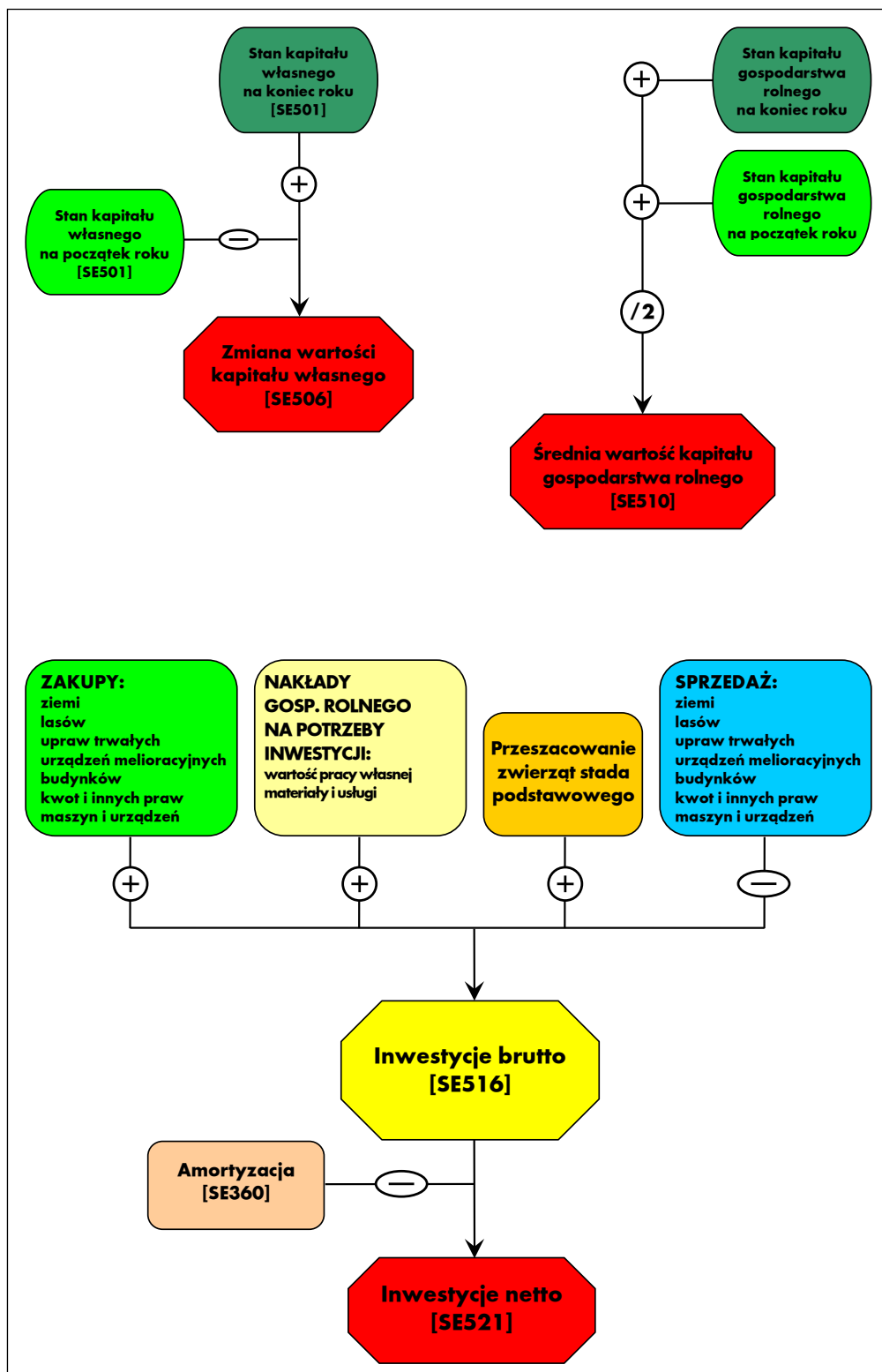
Schemat 3.2-6 ilustruje rachunek kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

¹⁰ W gospodarstwach osób prawnych kategoria ta nazywana jest dochodem netto.

Schemat 3.2-7 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3.2-8 Rachunek wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest rachunek czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego'2010 (PSR'2010) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną wynoszącą większą, bądź równą 4 000 euro (730 883 gospodarstw) [8]. Wielkość ta (4 000 euro) jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych. W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte współczynniki Standardowej Produkcji SO „2007”, obowiązujące od 2013 roku. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [23].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: opracowanie własne na podstawie [5].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Rozporządzenie Komisji EEC/2008/1242 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 335, 13.12.2008) [1], [2], [16].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze dla roku obrachunkowego 2018 znajduje się 12 032 gospodarstw indywidualnych oraz 188 gospodarstw osób prawnych. Ten zbiór stanowi statystycznie reprezentatywną próbę pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN, obejmującego 730 883 gospodarstw towarowych w Polsce. W zbiorze indywidualnych gospodarstw rolnych znajdują się 318 gospodarstwa posiadające certyfikat zgodności z zasadami produkcji ekologicznej. Gospodarstwa te nie były dobierane do próby celowo tak jak ogół gospodarstw i nie są reprezentatywne statystycznie dla towarowych gospodarstw ekologicznych znajdujących się w polu obserwacji Polskiego FADN. Tabela 4.2-1 przedstawia rozkład gospodarstw ekologicznych pod względem typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej.

Tabela 4.2-1 Rozkład badanych¹¹ indywidualnych gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	27	53	17	3	1	0	101
	Uprawy ogrodnicze (2)	0	0	0	0	0	0	0
	Uprawy trwałe (4)	5	14	2	2	0	0	23
	Krowy mleczne (5)	1	21	14	9	0	0	45
	Zwierzęta trawożerne (6)	10	57	14	3	0	0	84
	Trzoda chlewna (71)	0	0	1	0	0	0	1
	Drób (72)	0	1	0	1	0	0	2
	Mieszane (8)	19	33	9	1	0	0	62
RAZEM (€>=4)		62	179	57	19	1	0	318

Pomimo określenia dla klasy gospodarstw bardzo małych przedziału wartości od 2 000 do 8 000 euro, należy pamiętać, że w Polsce w grupie tych gospodarstw znajdują się tylko gospodarstwa o wartości SO nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych indywidualnych gospodarstw rolnych według klas obszarowych użytków rolnych (UR)

Ze względu na duże zainteresowanie krajowych użytkowników wynikami gospodarstw posiadających zróżnicowane zasoby ziemi w przypadku jednostek ekologicznych dokonano

¹¹ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

dotychczasowej klasyfikacji według klas obszarowych użytków rolnych. Wyniki w postaci średnich arytmetycznych zaprezentowano dla sześciu grup obszarowych.

		Liczba gospodarstw w próbie
Klasyfikacja wg UAA6	Bardzo małe (ha≤5)	8
	Małe (5<ha≤10)	58
	Średnio-małe (10<ha≤20)	112
	Średnio-duże (20<ha≤30)	64
	Duże (30<ha≤50)	49
	Bardzo duże (ha>50)	27
RAZEM		318

4.3. Udostępnianie danych

4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN

Dane FADN zagregowane w formie wyników standardowych są dostępne w publicznej bazie danych na stronie europejskiego FADN (w języku angielskim, niemieckim lub francuskim).

Użytkownik ma do wyboru dwie możliwości:

1. Stworzenie własnego raportu z danymi według zdefiniowanych przez siebie kryteriów
http://ec.europa.eu/agriculture/rica//database/database_en.cfm.
2. Pobranie gotowego pliku z danymi
http://ec.europa.eu/agriculture/rica//database/consult_std_reports_en.cfm.

4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN

IERiGŻ-PIB dysponuje danymi rachunkowymi:

- z indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną (systematyczne zapisy w ciągu roku obrachunkowego w tzw. Książkach Rachunkowości Rolnej).
- z gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Dane te pochodzą z ankiety przeprowadzanej raz w roku.

IERiGŻ-PIB udostępnia tylko dane rachunkowe (tzn. dot. działalności rolniczej i pozarolniczej prowadzonej przez gospodarstwa rolne).

Dane osobowe nie są udostępniane!

Dane rachunkowe udostępniane są w celu dokonywania analiz ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Dane udostępniane są w publikacjach IERiGŻ-PIB i na indywidualny wniosek¹².

Dane w publikacjach IERiGŻ-PIB są zagregowane i prezentowane według standardowych klasyfikacji gospodarstw rolnych stosowanych w UE i Polsce.

IERiGŻ-PIB udostępnia również dane w postaci szeregów czasowych według różnych grupowań, a także z uwzględnieniem zmian metodycznych¹³.

¹² Więcej informacji nt. zasad udostępniania danych znaleźć można na stronie www.fadn.pl.

¹³ Pobieranie wyników standardowych w postaci szeregów czasowych możliwe jest ze strony www.fadn.pl.

5. Wyniki Standardowe uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2018 r.

Wśród 318 certyfikowanych indywidualnych gospodarstw ekologicznych sklasyfikowanych zgodnie z zasadami Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych w 2018 roku w klasie o wielkości ekonomicznej: „duże” (od 100 do 500 tys. euro SO) było tylko 1 gospodarstwo. W związku z tym kolumny z danymi rachunkowymi dla gospodarstw o wielkości ekonomicznej od 100 do 500 tys. euro SO są puste. Zgodnie z zasadami upowszechniania danych FADN, w części tabelarycznej nie zamieszcza się wyników dla grup reprezentowanych przez mniej niż 15 gospodarstw. Z tego powodu nie zamieszczono także wyników dla gospodarstw należących do typów rolniczego „trzoda chlewna”, „drób” oraz dla gospodarstw o średniej powierzchni użytków rolnych do 5 ha. Przedstawione wyniki są średnimi arytmetycznymi dla poszczególnych grup gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną w 2018 roku.

W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		101	23	45	84	1	2	62

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	18 472,8	21 190,6	32 162,0	19 207,9	.	.	14 812,3
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,983	2,203	1,932	1,544	.	.	1,491
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 386	4 806	4 430	3 558	.	.	3 366
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,416	1,127	1,889	1,526	.	.	1,400
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 146	2 456	4 336	3 519	.	.	3 168
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,567	1,076	0,043	0,018	.	.	0,091
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	1 239	2 351	94	39	.	.	198
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	25,5	12,0	28,6	28,0	.	.	19,5
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	5,4	1,7	4,9	5,6	.	.	4,1
SE035	Zboża	ha	13,20	0,54	3,29	3,57	.	.	9,26
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	4,94	0,06	0,63	0,76	.	.	2,88
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	.	.	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	1,43	0,19	0,01	0,00	.	.	0,06
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	.	.	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	1,03	9,41	0,03	0,02	.	.	0,21
SE055	Sady	ha	1,02	9,41	0,03	0,02	.	.	0,21
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,00	0,00	0,00	.	.	0,00
SE071	Uprawy pastwne	ha	4,15	0,89	23,56	23,21	.	.	6,84
SE072	Odłogi	ha	0,24	0,02	0,96	0,39	.	.	0,16
SE073	Ugory	ha	0,48	0,82	0,00	0,00	.	.	0,14
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,74	0,87	1,03	0,40	.	.	0,30
SE075	Lasy	ha	1,68	0,69	1,38	1,94	.	.	1,61
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	1,3	0,1	24,4	18,8	.	.	9,0
SE085	Krowy mleczne	LU	0,06	0,00	15,43	0,60	.	.	0,84
SE090	Pozostałe bydło	LU	0,98	0,00	8,44	15,41	.	.	4,95
SE095	Owce i kozy	LU	0,00	0,00	0,01	1,45	.	.	0,81
SE100	Trzoda chlewna	LU	0,10	0,05	0,00	0,13	.	.	1,31
SE105	Drób	LU	0,10	0,00	0,05	0,01	.	.	0,85
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	27,0	67,1	34,3	34,2	.	.	30,1
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	0,0	0,0	0,0	0,0	.	.	0,0
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,21	0,00	0,97	0,72	.	.	0,90
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krówę	3 193	0	4 698	2 186	.	.	2 673

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	89 211	132 545	129 628	46 187	.	.	52 161
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,14	1,39	1,45	0,80	.	.	0,92
SE135	Produkcja roślinna	zł	84 096	131 457	9 185	8 750	.	.	24 046
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 398	11 857	334	318	.	.	1 249
SE140	Zboża	zł	17 249	864	5 260	5 388	.	.	13 059
SE145	Rośliny białkowe	zł	4 298	134	514	632	.	.	2 543
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE150	Ziemniaki	zł	2 352	21	1 911	1 245	.	.	2 321
SE155	Buraki cukrowe	zł	38	0	0	0	.	.	0
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 382	0	7	91	.	.	268
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	1 557	0	0	0	.	.	0
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	42 149	2 010	190	58	.	.	1 579
SE175	Owoce	zł	10 499	125 612	138	39	.	.	2 558
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	4 005	1 091	1 168	2 303	.	.	1 579
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	566	1 725	-2	-1 007	.	.	138
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	3 342	389	119 574	35 555	.	.	25 547
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	2 570	3 192	4 900	1 896	.	.	2 832
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	124	-31	2 047	3 519	.	.	3 289
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	237	0	94 226	1 911	.	.	2 689
SE220	Żywiec wołowy	zł	1 897	0	24 419	29 834	.	.	11 928
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	240	252	0	248	.	.	3 338
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	0	0	4	1 406	.	.	978
SE235	Żywiec drobiowy	zł	14	0	6	-5	.	.	802
SE240	Jaja	zł	277	0	256	34	.	.	3 935
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	0	0	0	1 077	.	.	646
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	678	137	663	1 050	.	.	1 231
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 773	699	869	1 882	.	.	2 569
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	752	282	1 958	605	.	.	1 592
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	4 571	717	10 915	6 124	.	.	10 452

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE270	Koszty ogółem	zł	78 473	95 196	89 641	58 036	.	.	56 534
SE275	Zużycie pośrednie	zł	38 767	42 039	63 172	34 104	.	.	36 593
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	14 395	15 842	33 257	11 651	.	.	15 589
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	480	1 402	159	93	.	.	168
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	5 225	378	1 685	1 175	.	.	1 992
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 737	64	562	611	.	.	1 424
SE295	Nawozy	zł	4 118	9 497	612	221	.	.	504
SE300	Środki ochrony roślin	zł	510	2 440	17	1	.	.	153
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	2 020	3 232	2 055	1 156	.	.	580
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	1 934	2 385	1 183	485	.	.	1 370
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	1 643	35	25 314	7 477	.	.	7 200
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	1 358	35	10 205	5 343	.	.	6 051
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	593	209	129	200	.	.	4 184
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	492	103	119	178	.	.	2 927
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	279	46	3 436	1 421	.	.	976
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	7	4	9	0	.	.	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	24 372	26 197	29 916	22 453	.	.	21 004
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	6 989	8 259	10 283	7 719	.	.	7 028
SE345	Energia	zł	10 199	11 585	11 984	8 357	.	.	7 736
SE350	Usługi	zł	3 280	2 662	3 297	2 750	.	.	2 925
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 905	3 692	4 352	3 627	.	.	3 315
SE360	Amortyzacja	zł	21 895	27 816	22 162	20 778	.	.	15 247
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	17 811	25 342	4 306	3 154	.	.	4 694
SE370	Wynagrodzenia	zł	14 497	24 448	1 176	442	.	.	2 249
SE375	Czynsze	zł	2 527	542	1 346	1 733	.	.	1 294
SE380	Odsetki	zł	787	352	1 784	979	.	.	1 151

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	51 069	27 971	59 206	56 738	.	.	41 188
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	1 517	49	345	580	.	.	1 331
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	.	.	8
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	468	0	8 443	7 084	.	.	2 928
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	468	0	8 443	6 420	.	.	2 396
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	664	.	.	532
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	17 618	13 551	17 452	15 687	.	.	12 645
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	2 911	1 211	4 393	4 595	.	.	2 901
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	657	0	0	0	.	.	63
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	21 187	14 762	21 844	20 281	.	.	15 610
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 652	601	1 499	1 445	.	.	1 097
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	11 575	5 409	12 674	12 654	.	.	8 902
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	11 575	5 409	12 674	12 654	.	.	8 902
SE650	Wsparcie specjalne	zł	2 059	1 398	8 846	7 746	.	.	4 284
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	14 670	7 151	14 400	14 693	.	.	11 321

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	49 961	28 367	58 176	53 647	.	.	39 145
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	51 069	27 971	59 206	56 738	.	.	41 188
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	173	1 344	295	-1 729	.	.	-959
SE390	Podatki	zł	1 282	948	1 326	1 362	.	.	1 084
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 591	1 583	-1 012	-91	.	.	-613
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	580	2 728	199	1 037	.	.	618
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	.	.	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	2 171	1 145	1 210	1 128	.	.	1 232

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	89 211	132 545	129 628	46 187	.	.	52 161
SE275	Zużycie pośrednie	zł	38 767	42 039	63 172	34 104	.	.	36 593
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	49 961	28 367	58 176	53 647	.	.	39 145
SE410	Wartość dodana brutto	zł	100 405	118 873	124 631	65 730	.	.	54 713
SE360	Amortyzacja	zł	21 895	27 816	22 162	20 778	.	.	15 247
SE415	Wartość dodana netto	zł	78 510	91 057	102 470	44 952	.	.	39 466
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	17 811	25 342	4 306	3 154	.	.	4 694
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 591	1 583	-1 012	-91	.	.	-613
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	59 108	67 299	97 152	41 707	.	.	34 159

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	39 582	41 341	53 038	29 118	.	.	26 470
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	41 739	59 740	51 439	27 332	.	.	24 399

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	797 196	655 477	924 405	954 959	.	.	642 492
SE441	Aktywa trwałe	zł	733 820	603 466	833 023	868 516	.	.	577 439
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	456 568	407 377	515 861	555 144	.	.	349 305
SE450	Budynki	zł	133 963	113 039	120 527	160 015	.	.	120 937
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	140 715	83 029	141 011	109 919	.	.	91 455
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	2 575	22	55 623	43 438	.	.	15 742
SE465	Aktywa obrotowe	zł	63 376	52 011	91 382	86 443	.	.	65 052
SE470	Stado obrotowe	zł	3 997	435	28 286	36 902	.	.	20 297
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	16 765	18 739	23 089	18 226	.	.	23 248
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	42 614	32 837	40 007	31 315	.	.	21 507
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	28 209	22 912	54 387	34 537	.	.	32 551
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	18 894	20 357	47 810	24 442	.	.	25 904
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	9 315	2 555	6 577	10 095	.	.	6 647
SE501	Kapitał własny	zł	768 988	632 565	870 017	920 422	.	.	609 941

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Uprawy polowe (1)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Trzoda chlewna (71)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	10 099	4 857	3 361	18 821	.	.	14 670
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	352 382	323 510	410 628	435 960	.	.	302 035
SE516	Inwestycje brutto	zł	25 366	21 347	19 424	26 230	.	.	31 168
SE521	Inwestycje netto	zł	3 471	-6 469	-2 737	5 452	.	.	15 921
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	79 915	92 846	114 576	58 545	.	.	43 351
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	50 593	66 865	98 289	30 832	.	.	15 622
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,06	0,10	0,11	0,03	.	.	0,02

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe 2≤€<8	Małe 8≤€<25	Średnio- małe 25≤€<50	Średnio- duże 50≤€<100	Duże 100≤€<500
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		62	179	57	19	1

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	6 235,9	15 031,9	34 916,5	65 867,3	.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,412	1,526	2,448	2,831	.
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 108	3 431	5 527	6 568	.
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,257	1,402	1,813	2,081	.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	2 770	3 163	4 137	4 922	.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,155	0,124	0,635	0,749	.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	338	268	1 390	1 646	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	9,9	19,6	39,2	69,0	.
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	0,6	2,6	9,6	23,1	.
SE035	Zboża	ha	4,45	6,13	11,03	19,73	.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,16	2,31	3,74	3,49	.
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,04	0,23	1,06	0,48	.
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,46	0,85	1,27	4,43	.
SE055	Sady	ha	0,44	0,85	1,27	4,43	.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,02	0,00	0,00	0,00	.
SE071	Uprawy pastewne	ha	3,49	9,51	20,89	40,08	.
SE072	Odłogi	ha	0,19	0,27	0,89	0,00	.
SE073	Ugory	ha	0,09	0,22	0,32	0,79	.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,30	0,51	1,24	0,79	.
SE075	Lasy	ha	1,23	1,76	1,98	0,45	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	2,2	7,9	19,6	42,3	.
SE085	Krowy mleczne	LU	0,14	1,23	5,14	14,79	.
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,61	5,22	11,06	21,91	.
SE095	Owce i kozy	LU	0,17	0,54	1,14	0,00	.
SE100	Trzoda chlewna	LU	0,14	0,20	1,36	0,45	.
SE105	Drób	LU	0,04	0,27	0,42	3,79	.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	29,7	28,7	33,7	30,1	.
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	0,0	0,0	0,0	0,0	.
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,50	0,68	0,78	0,88	.
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	2 138	4 069	3 643	5 512	.

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE131	Produkcja ogółem	zł	25 360	50 779	125 611	340 544	.
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	0,78	0,97	1,15	1,34	.
SE135	Produkcja roślinna	zł	19 659	25 891	70 776	134 672	.
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	2 046	1 360	1 863	1 974	.
SE140	Zboża	zł	6 365	8 502	16 796	21 352	.
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 697	1 835	2 760	4 223	.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0	.
SE150	Ziemniaki	zł	987	1 670	1 861	851	.
SE155	Buraki cukrowe	zł	0	0	0	0	.
SE160	Rośliny oleiste	zł	377	233	1 611	377	.
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	42	60	2 524	0	.
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	1 162	5 485	28 010	6 824	.
SE175	Owoce	zł	7 981	6 321	13 620	90 266	.
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	.
SE195	Uprawy pastewne	zł	921	1 422	3 354	14 234	.
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	126	362	240	-3 454	.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	4 532	22 749	53 735	204 106	.
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	2 074	2 873	2 739	4 824	.
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-30	2 558	-683	12 278	.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	426	6 307	23 790	109 473	.
SE220	Żywiec wołowy	zł	2 863	12 182	21 710	49 503	.
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	344	666	3 068	499	.
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	127	622	1 047	0	.
SE235	Żywiec drobiowy	zł	-12	223	239	-2 075	.
SE240	Jaja	zł	360	1 697	1 261	44 994	.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	73	375	1 035	0	.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	352	678	1 585	1 713	.
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 169	2 139	1 100	1 766	.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	595	1 100	1 056	1 442	.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	2 703	5 890	10 235	18 562	.

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE270	Koszty ogółem	zł	32 425	52 373	108 876	253 710	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	18 050	30 637	59 487	162 927	.
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	4 822	11 839	25 076	93 156	.
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	236	223	279	315	.
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	1 113	2 076	4 343	4 584	.
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	664	1 294	2 158	2 241	.
SE295	Nawozy	zł	712	1 305	3 987	8 176	.
SE300	Środki ochrony roślin	zł	30	112	549	2 883	.
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	410	756	1 714	5 843	.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	1 170	958	738	1 694	.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	1 822	5 234	9 503	41 520	.
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	1 667	3 728	6 173	15 715	.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	475	1 457	2 677	26 564	.
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	345	811	1 845	590	.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	260	893	2 302	3 586	.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	7	0	0	.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	13 228	18 798	34 411	69 771	.
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	4 418	6 279	10 827	21 355	.
SE345	Energia	zł	4 026	6 716	15 102	32 925	.
SE350	Usługi	zł	2 488	2 697	3 186	6 694	.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 296	3 107	5 296	8 797	.
SE360	Amortyzacja	zł	10 318	17 068	28 307	61 372	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	4 057	4 668	21 082	29 411	.
SE370	Wynagrodzenia	zł	3 571	3 151	15 863	16 482	.
SE375	Czynsze	zł	272	1 024	2 650	9 051	.
SE380	Odsetki	zł	214	492	2 569	3 878	.

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	20 487	41 723	78 385	132 508	.
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	382	969	1 576	704	.
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	3	0	0	.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	901	3 276	6 883	8 902	.
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	758	2 953	6 497	8 902	.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	142	324	386	0	.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	.
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	6 835	12 691	25 813	41 182	.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	1 738	3 226	4 429	7 736	.
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	247	307	0	0	.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	8 820	16 224	30 242	48 918	.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	524	1 150	2 409	3 321	.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	4 437	8 842	17 601	31 687	.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	4 437	8 842	17 601	31 687	.
SE650	Wsparcie specjalne	zł	1 288	4 282	8 629	11 347	.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	5 424	11 262	19 672	38 976	.

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 871	39 580	77 222	130 655	.
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	20 487	41 723	78 385	132 508	.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-978	-1 017	586	733	.
SE390	Podatki	zł	638	1 127	1 748	2 586	.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 055	-963	130	5 261	.
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	78	477	903	6 003	.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 132	1 440	773	742	.

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej¹⁴

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE131	Produkcja ogółem	zł	25 360	50 779	125 611	340 544	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	18 050	30 637	59 487	162 927	.
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 871	39 580	77 222	130 655	.
SE410	Wartość dodana brutto	zł	26 181	59 721	143 347	308 272	.
SE360	Amortyzacja	zł	10 318	17 068	28 307	61 372	.
SE415	Wartość dodana netto	zł	15 863	42 653	115 039	246 900	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	4 057	4 668	21 082	29 411	.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-1 055	-963	130	5 261	.
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	10 752	37 022	94 088	222 750	.

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej¹³

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	11 238	27 954	46 989	87 228	.
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	8 556	26 414	51 887	107 037	.

¹⁴ Uwaga: W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015).

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE436	Aktywa ogółem	zł	406 334	703 848	1 143 896	2 059 932	.
SE441	Aktywa trwałe	zł	381 566	643 999	1 038 666	1 858 017	.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	235 150	414 765	652 496	1 113 900	.
SE450	Budynki	zł	93 722	132 104	144 143	256 173	.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	48 981	82 095	200 894	375 935	.
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	3 713	15 034	41 133	112 009	.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	24 768	59 849	105 231	201 915	.
SE470	Stado obrotowe	zł	5 091	17 066	28 401	60 689	.
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	6 646	15 569	29 256	67 533	.
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	13 032	27 214	47 574	73 693	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	9 443	17 389	80 231	130 086	.
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	7 518	12 601	59 870	108 047	.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	1 924	4 788	20 361	22 039	.
SE501	Kapitał własny	zł	396 892	686 459	1 063 666	1 929 846	.

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
			2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	-3 971	9 247	8 518	81 985	.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	182 110	307 026	516 712	1 021 324	.
SE516	Inwestycje brutto	zł	8 864	20 249	40 152	64 731	.
SE521	Inwestycje netto	zł	-1 455	3 181	11 845	3 359	.
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	20 882	49 133	120 248	278 038	.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	11 142	28 924	81 820	196 116	.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,03	0,04	0,07	0,10	.

5.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas obszarowych użytków rolnych (UR)

Tabela 5.3-1 Populacja i próba gospodarstw według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
			(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		8	58	112	64	49	27

Tabela 5.3-2 Wybrane informacje o produkcji według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe (ha≤5)	Małe (5<ha≤10)	Średnio-małe (10<ha≤20)	Średnio- duże (20<ha≤30)	Duże (30<ha≤50)	Bardzo duże (ha>50)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	.	11 066,2	13 920,8	20 149,4	29 448,0	54 292,1
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	.	1,582	1,696	1,770	1,843	2,339
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	.	3 506	3 770	4 010	4 241	5 442
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	.	1,379	1,467	1,471	1,540	1,921
SE016	Czas pracy własnej	godz.	.	3 068	3 273	3 355	3 575	4 524
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	.	0,202	0,229	0,298	0,303	0,418
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	.	438	497	655	667	919
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	.	8,2	14,2	24,4	37,9	81,8
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	.	0,7	1,6	3,1	7,4	27,8
SE035	Zboża	ha	.	2,77	4,50	6,36	12,02	26,93
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	.	0,60	1,63	2,51	5,26	4,96
SE042	Uprawy energetyczne	ha	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	.	0,35	0,45	0,51	0,17	1,48
SE050	Winnice	ha	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	.	1,70	0,87	0,83	1,49	0,00
SE055	Sady	ha	.	1,68	0,87	0,83	1,49	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	.	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	.	2,56	6,36	13,56	18,27	46,31
SE072	Odłogi	ha	.	0,02	0,18	0,44	0,41	1,55
SE073	Ugory	ha	.	0,19	0,23	0,19	0,26	0,56
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	.	0,24	0,41	0,67	0,70	2,11
SE075	Lasy	ha	.	0,96	1,17	2,71	1,90	2,18
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	.	4,4	6,5	11,2	18,5	31,7
SE085	Krowy mleczne	LU	.	0,72	1,61	2,49	4,21	7,88
SE090	Pozostałe bydło	LU	.	1,61	3,25	7,18	11,77	21,68
SE095	Owce i kozy	LU	.	0,18	0,35	0,62	0,96	1,16
SE100	Trzoda chlewna	LU	.	0,18	0,80	0,23	0,27	0,06
SE105	Drób	LU	.	1,43	0,21	0,26	0,43	0,04
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	.	31,7	30,6	26,7	28,9	28,9
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	.	0,86	0,76	0,71	0,88	0,62
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	.	4 852	3 917	4 040	3 872	5 520

Tabela 5.3-3 Wartość produkcji według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio- duże	Duże	Bardzo duże
			(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE131	Produkcja ogółem	zł	.	49 389	57 238	69 589	119 853	219 051
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	.	1,05	1,13	1,03	1,09	1,23
SE135	Produkcja roślinna	zł	.	23 026	33 289	36 207	67 776	111 369
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	.	2 885	2 408	1 523	1 822	1 398
SE140	Zboża	zł	.	4 621	6 686	8 799	17 118	32 252
SE145	Rośliny białkowe	zł	.	848	1 631	1 386	4 441	4 818
SE146	Uprawy energetyczne	zł	.	0	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	.	1 239	2 072	1 434	1 323	3 958
SE155	Buraki cukrowe	zł	.	0	0	0	0	142
SE160	Rośliny oleiste	zł	.	28	411	1 488	262	265
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	.	20	23	150	2 841	173
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	.	7 548	11 699	11 967	4 830	60 542
SE175	Owoce	zł	.	8 416	8 992	8 084	33 817	0
SE185	Wina i winogrona	zł	.	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	.	182	1 282	2 587	2 818	12 086
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	.	124	493	313	327	-2 867
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	.	25 313	22 102	32 046	48 682	106 526
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	.	5 782	3 389	2 851	2 633	3 359
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	.	3 253	491	2 295	5 535	-440
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	.	4 446	8 448	12 072	20 884	58 706
SE220	Żywiec wołowy	zł	.	4 313	8 312	15 754	23 795	43 746
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	.	530	2 112	540	355	177
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	.	135	261	652	1 072	1 476
SE235	Żywiec drobiowy	zł	.	-121	105	-68	253	21
SE240	Jaja	zł	.	15 087	1 576	2 191	1 106	151
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	.	78	812	116	77	256
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	.	845	476	789	1 139	1 994
SE256	Pozostała produkcja	zł	.	1 051	1 847	1 336	3 396	1 155
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	.	723	1 158	1 118	741	1 015
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	.	3 281	5 935	6 516	8 855	16 460

Tabela 5.3-4 Koszty według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
			(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE270	Koszty ogółem	zł	.	47 149	50 445	67 354	109 736	177 640
SE275	Zużycie pośrednie	zł	.	27 264	29 625	38 444	66 648	103 396
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	.	15 618	12 457	15 325	25 750	47 890
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	.	307	335	223	353	234
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	.	868	1 765	2 461	4 691	7 383
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	.	503	810	1 155	3 070	3 664
SE295	Nawozy	zł	.	1 137	1 952	1 726	4 625	2 995
SE300	Środki ochrony roślin	zł	.	74	222	146	1 415	373
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	.	371	697	975	2 409	7 910
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	.	3 008	1 199	890	682	922
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	.	3 178	4 751	7 244	9 810	26 283
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	.	2 234	3 709	4 439	5 073	12 467
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	.	9 307	2 198	1 459	1 076	374
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	.	533	1 250	890	842	352
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	.	684	868	1 302	1 722	2 571
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	.	0	4	11	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	.	11 645	17 168	23 119	40 899	55 506
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	.	3 601	5 668	7 791	13 300	16 281
SE345	Energia	zł	.	3 569	5 815	9 290	17 236	26 663
SE350	Usługi	zł	.	2 017	2 569	2 941	4 410	5 232
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	.	2 459	3 116	3 097	5 953	7 329
SE360	Amortyzacja	zł	.	14 562	14 159	19 142	31 951	48 466
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	.	5 324	6 661	9 768	11 137	25 779
SE370	Wynagrodzenia	zł	.	4 885	5 590	7 430	7 081	11 736
SE375	Czynsze	zł	.	306	623	1 348	2 139	10 105
SE380	Odsetki	zł	.	133	448	990	1 917	3 938

Tabela 5.3-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
			(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	.	17 422	30 901	52 899	82 320	144 960
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	.	331	668	1 116	1 726	1 893
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	.	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	.	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	.	8	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	.	1 203	2 368	4 648	6 716	8 882
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	.	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	.	1 051	2 193	4 244	6 096	8 781
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	.	152	175	404	621	101
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	.	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	.	6 129	10 574	15 462	25 654	44 392
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	.	1 174	2 282	4 100	5 840	8 128
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	.	52	144	409	509	0
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	.	7 355	13 000	19 972	32 003	52 520
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	.	500	717	1 592	2 347	4 168
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	.	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	.	3 765	6 453	11 024	17 219	36 845
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	.	3 765	6 453	11 024	17 219	36 845
SE650	Wsparcie specjalne	zł	.	1 530	3 062	5 805	9 188	11 065
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	.	4 268	7 696	14 548	22 308	40 652

Tabela 5.3-6 Salda dopłat i podatków według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe (ha≤5)	Małe (5<ha≤10)	Średnio-małe (10<ha≤20)	Średnio- duże (20<ha≤30)	Duże (30<ha≤50)	Bardzo duże (ha>50)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	.	16 609	29 786	50 489	78 562	143 782
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	.	17 422	30 901	52 899	82 320	144 960
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	.	-207	-292	-1 001	-1 747	1 626
SE390	Podatki	zł	.	606	823	1 409	2 011	2 804
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	.	-1 781	-1 176	-96	1 121	-980
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	.	75	312	687	2 033	2 697
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	.	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	.	1 856	1 488	783	912	3 676

Tabela 5.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe (ha≤5)	Małe (5<ha≤10)	Średnio-małe (10<ha≤20)	Średnio- duże (20<ha≤30)	Duże (30<ha≤50)	Bardzo duże (ha>50)
SE131	Produkcja ogółem	zł	.	49 389	57 238	69 589	119 853	219 051
SE275	Zużycie pośrednie	zł	.	27 264	29 625	38 444	66 648	103 396
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	.	16 609	29 786	50 489	78 562	143 782
SE410	Wartość dodana brutto	zł	.	38 735	57 400	81 634	131 767	259 437
SE360	Amortyzacja	zł	.	14 562	14 159	19 142	31 951	48 466
SE415	Wartość dodana netto	zł	.	24 174	43 240	62 492	99 816	210 971
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	.	5 324	6 661	9 768	11 137	25 779
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	.	-1 781	-1 176	-96	1 121	-980
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	.	17 069	35 403	52 628	89 800	184 213

Tabela 5.3-8 Dochód na osobę według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe (ha≤5)	Małe (5<ha≤10)	Średnio-małe (10<ha≤20)	Średnio- duże (20<ha≤30)	Duże (30<ha≤50)	Bardzo duże (ha>50)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	.	15 285	25 490	35 313	54 146	90 187
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	.	12 375	24 129	35 771	58 312	95 870

Tabela 5.3-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
			(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE436	Aktywa ogółem	zł	.	409 410	533 386	861 139	1 261 338	2 078 137
SE441	Aktywa trwałe	zł	.	375 375	484 149	785 467	1 156 513	1 875 436
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	.	234 835	292 828	522 241	674 245	1 240 334
SE450	Budynki	zł	.	90 989	111 499	115 248	248 021	191 129
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	.	45 142	68 400	127 292	193 250	350 955
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	.	4 409	11 423	20 685	40 997	93 019
SE465	Aktywa obrotowe	zł	.	34 035	49 237	75 672	104 824	202 701
SE470	Stado obrotowe	zł	.	10 401	11 861	21 375	33 136	44 499
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	.	6 152	12 517	20 412	37 475	45 958
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	.	17 482	24 859	33 884	34 213	112 243
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	.	7 902	7 965	40 207	79 037	109 122
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	.	7 068	4 457	30 841	65 406	77 748
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	.	834	3 508	9 366	13 631	31 374
SE501	Kapitał własny	zł	.	401 508	525 421	820 932	1 182 301	1 969 015

Tabela 5.3-10 Wskaźniki finansowe według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
			(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	.	6 473	85	9 772	25 774	55 212
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	.	200 648	251 933	352 054	618 466	885 814
SE516	Inwestycje brutto	zł	.	20 601	10 640	18 564	58 843	57 773
SE521	Inwestycje netto	zł	.	6 040	-3 520	-578	26 892	9 307
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	.	28 038	47 047	67 499	113 572	234 052
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	.	8 824	35 644	47 174	58 740	163 221
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	.	0,02	0,07	0,05	0,05	0,08

Literatura

- [1] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [5] Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2280 of 11 December 2017 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [6] Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2129 of 5 December 2016 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [7] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2323 of 11 December 2015 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009.
- [8] Goraj L., Osuch D., Bocian M., Cholewa I., Małanowska B.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2014. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2013.
- [9] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [10] http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm
- [11] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/variables-finalpdf/_EN_1.0_&a=d
- [12] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/ricc_1256_2012pdf/_EN_1.0_&a=d
- [13] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [14] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.
- [15] RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels December 2014.
- [16] RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.

- [17] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.
- [18] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.
- [19] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [20] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [21] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [22] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.
- [23] Goraj L., Bocian M., Cholewa I., Nachtman G., Tarasiuk R.: Współczynniki Standardowej Produkcji „2007” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2012.
- [24] RI/CC 1750 (ex RI/CC 882) Definitions of Variables used in FADN standard results, EUROPEAN COMMISSION, Brussels, November 2017

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB